

LATVIAN A1 – HIGHER LEVEL – PAPER 1
LETTON A1 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
LETÓN A1 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Monday 8 May 2000 (morning)
Lundi 8 mai 2000 (matin)
Lunes 8 de mayo del 2000 (mañana)

4 hours / 4 heures / 4 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Section A: Write a commentary on one passage.
- Section B: Answer one essay question. Refer mainly to works studied in Part 3 (Groups of Works); references to other works are permissible but must not form the main body of your answer.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Section A : Écrire un commentaire sur un passage.
- Section B : Traiter un sujet de composition. Se référer principalement aux œuvres étudiées dans la troisième partie (Groupes d'œuvres) ; les références à d'autres œuvres sont permises mais ne doivent pas constituer l'essentiel de la réponse.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Sección A: Escriba un comentario sobre uno de los fragmentos.
- Sección B: Elija un tema de redacción. Su respuesta debe centrarse principalmente en las obras estudiadas para la Parte 3 (Grupos de obras); se permiten referencias a otras obras siempre que no formen la parte principal de la respuesta.

A daļa

Aprakstiet vienu no tekstiem

1a Kad biju bērns, es ilgojos dzīvot tornī ar logiem
uz visām debesu pusēm. Arī vēl tagad man iedvēš
bailes un pretīgumu sienas bez logiem, tāpat arī
akmens un betona un — vēl ļaunāk — aizspriedumu
5 un naida mūri.

Es cietu no tā, ka manu dzimteni sašķēla politisks,
nacionāls un kultūras antagonisms, taču jau agri izjutu
Baltijas jūras apskalotās zemes skaistumu — viļņus,
plašumu, vēju.

10 Kopš savas apzinātās dzīves sākuma es cenšos atrast
visaptverošo garīgo spēku ietekmes izpaudumus litera-
tūrā un atklāt gara radniekus visās pasaules daļās.
Kurš gan drīkstētu apgalvot, ka ir atradis visu patie-
sību? Taču nav iedomājama dzīve bez patiesības mek-
15 lējumiem. Kas, zagļu un maldu bīdamies, noslēdz dur-
vis, tas liedz ceļu arī draugam un patiesībai.

Mūsu laikmetam, t. i., laikam pēc Otrā pasaules kara,
ir divējāda seja: vienup, to iezīmē saskaldītība un drau-
došs kritiens baisā tukšumā, otrup, dzimst jauna visu
20 cilvēku vienotības apzināšanās.

Ir kāds fakts, ko nevar ignorēt neviens: tas ir ūdeņ-
raža bumbu graužošais spēks: viens pats cilvēks pēc
savas gribas tikai ar dažām tādām bumbām var iznīci-
nāt visu cilvēci, vienalga, vai tai ir balta, melna vai
25 dzeltena ādas krāsa. Kopš totālā iznīcība apdraud arī
lielās tautas, ir skaidrs, ka patiesu mieru, t. i., cilvēka
cienīgu dzīvi, var dot tikai visu rasu un tautu, tiklab
lielo, kā arī mazo, brīva politiska, saimnieciska un
kultūras sadarbība. Ka imperiālisms ir lielisks, tam var
30 ticēt tikai debilie un garā vājie. Ja cilvēks grib, lai
cilvēce eksistētu arī turpmāk, ikvienam jāmainās pašam
un jāsaprot: vai nu mēs izglābsimies visi, vai arī visi
kopā iesim bojā. Pasaules vēsture laiku pa laikam
jāraksta no jauna; šodien akcents no slepkavniecisku
35 darbu slavināšanas jāpārnes uz garīgās dzīves plauksmi.

Nu vairs nepietiek ar šauru — nemaz nerunājot par fanātiski nacionālo — apvārsni tikai Eiropas mērogā. Kas redz vienīgi sevi, tas neredz neko. Ne Eiropa, ne Amerika, ne Āzija, ne Āfrika nevar iztikt ar sevi vien.

- 40 Cik simpātiska ir Eiropas valstsvīru palīdzība Āfrikas un Āzijas ciltīm patstāvības iegūšanā, tik nesaprotams paliek fakts, ka Ungārija, Latvija, Igaunija, Lietuva un vairākas citas Eiropas zemes vēl arvien ir beztiesīgas Kremļa kolonijas.

Zenta Mauriņa. Individīda uzdevumi. 1963.

1b AIZLŪGŠANA PAR LIGZDU

- Dumīķīt,
klajumā plikā, kur viss kā uz delnas —
no trausliem zariem,
5 no smilgas pazarītēm ...
Kam ticēji,
uz ko cerēji, kad debess melna,
kur ņēmi tik lielu dūšu
tik lielam vējam spītēt?*
- 10 *Zaļraibas oliņas smalkā rakstā
un dziesma knābītī tavā,
bet uz ceļa — grīstes griezdamā, putekļu varza ...
Vai palāvies uz to smilgu,
kas augusi dzimtenes plavā,
15 Vai kokam uzticējies,
kas dižojas tēva dārzā?*
- Dumīķīt,
man tik bailes par tavu māju ...
Un es nemāku pārklītī tavu
20 tuvāk zemei plāt,
tikai lūgt, tikai lūgt —
lai aizķeras roka,
lai aizmetas kāja
ļauņumam,
25 lai tas netiek tev klāt!*

Olga Lisovska. Šaudās debesos zibeņu mēles. 1988.

B daļa

Uzrakstiet sacerējumu par VIENU no sekojošiem tematiem. Tam jābūt saistītam ar vismaz diviem no trim Trešās daļas darbiem. Iespējamās atsauces uz citiem darbiem, taču tām nebūtu jāveido atbildes pamats.

2. "Literārā darba kvalitāte ir atkarīga no raksturu kvalitātes darbā." Apsveriet šo domu, pamatojoties uz studētajiem darbiem.

3. Salīdziniet autoru attieksmi pret morāles tēmām, kādas aplūkotas studētajos darbos. Parādiet, kā katrā gadījumā šī attieksme ir parādīta un kāds ir tās iespaids.

4. Kādā veidā un ar kādiem līdzekļiem studēto darbu autori parāda, ka apzinās savu sociālo atbildību?

5. Katra darba sākums ir svarīgs, jo to var izmantot, attīstot darbu dažādos veidos. Salīdziniet veidus, kā studēto darbu autori ir izmantojuši darbu sākumu kā efektīvu līdzekli visu darbu attīstībai.

6. Literārā darba veiksmē lielā mērā ir atkarīga no efektīgas kontrastu izmantošanas. Nosakiet un izpētiet veidu, kā autori ir izmantojuši kontrastus un to efektu.

